

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sva prava pridržana. Dopuštenje za ponovno objavljivanje ovog sažetka dano je isključivo u svrhu uključivanja u HUDOC bazu podataka Suda.

© Office of the Agent of the Republic of Croatia before the European Court of Human Rights. All rights reserved. Permission to re-publish this summary has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Bureau de l'Agent de la République de Croatie devant la Cour européenne des droits de l'homme. Tous droits réservés. L'autorisation de republier ce résumé a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

SCAVUZZO-HAGER I DRUGI protiv ŠVICARSKE

(članak 2. i članak 3.)

Presuda od 7. veljače 2006. godine

Nema povrede članka 2. (pravo na život) s obzirom na upotrebu sile od strane policajaca i obvezu države da zaštiti život rođaka podnositelja zahtjeva;

Povreda članka 2. u odnosu na to da švicarske vlasti nisu provele djelotvornu istragu o okolnostima smrti rođaka podnositelja zahtjeva;

Nema povrede članka 3. (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja).

ČINJENICE

Elisabeth Scavuzzo-Hager i njezin suprug Sandro Scavuzzo švicarski su državljani rođeni 1939. i 1943. godine i žive u Birrhardu (Švicarska). Njihov sin, Carmelo Scavuzzo je talijanski državljanin rođen 1968. godine i živi u Nusbaumentu (Švicarska). Podnositelji zahtjeva su roditelji i brat P.-a koji je umro u srpnju 1994. godine s 28 godina, kratko nakon što su ga uhitili policajci.

Dana 22. srpnja 1994. godine P. je otkriven kako se penje po skelama postavljenim uz blok stanova u Bellinzoni. Kako se činilo da se čudno ponaša, jedan od stanara zgrade uveo ga je u svoj stan i pokušao ga smiriti, dok je druga osoba obavijestila policiju.

Stigla su dva policajca, provjerila identitet P.-a i shvatila da je poznat policiji nakon što je počinio pljačke u dva kantona. Pristao je ići s njima, ali nakon što je ušao u vozilo uznemirio se i pokušao pobjeći. Snažno se borio prije nego je izgubio svijest. Policajci su pozvali vozilo hitne pomoći i postavili P.-a u sigurni bočni položaj. Nakon četiri do pet minuta došli su djelatnici hitne pomoći i reanimirali P.-a, ali je on ponovno izgubio svijest dok su ga vozili u bolnicu. Umro je tri dana kasnije, 25. srpnja 1994. godine, ne došavši ponovno k svijesti.

Vlasti kantona Ticino pokrenule su istragu o okolnostima smrti P.-a, tijekom koje su policajci koji su ga uhitili ispitali određeni broj osoba. U obdukcijском izvješću je navedeno kako je uzrok P.-ove smrti bila prevelika doza droge. U siječnju 1995. godine državni odvjetnik je prekinuo postupak s osnova da se P.-ova smrt nije mogla pripisati miješanju drugih osoba.

Podnositelji zahtjeva su podnijeli tužbu za naknadu štete protiv kantona Ticino. Na zahtjev Saveznoga suda u siječnju 1997. godine na Sveučilištu u Zürichu izrađeno je sudsko-medicinsko izvješće. U njemu je zaključeno da je P. umro od hipertermije, s temperaturom od oko 40°, do koje je došlo zbog konzumiranja kokaina uz masivan napad rabdomiolize, tj. uništenja mišićinih vlakana, otkazivanja bubrega i problema s cirkulacijom krvi. U izvješću se

kaže da P.-ovu smrt nije isključivo uzrokovalo predoziranje nego da je bila rezultat fizičkog napora povrh već postojećeg stanja slabosti.

Dana 2. prosinca 1997. godine Savezni sud je odbio tužbu podnositelja zahtjeva s osnova da nije postojala nikakva stvarna uzročna veza između radnji policajaca i P.-jeve smrti, koja bi najvjerojatnije uslijedila ubrzo, čak i da se nisu zbili događaji o kojima se radi u ovome predmetu, s obzirom na P.-ovo akutno stanje slabosti.

POSTUPAK I SASTAV SUDA

Zahtjev je podnesen Europskoj komisiji za ljudska prava dana 2. lipnja 1998. godine i prebačen na Europski sud za ljudska prava dana 1. studenog 1998. godine. Utvrđeno je da je dopušten dana 30. studenog 2004. godine.

Presudu je donijelo vijeće od sedam sudaca.

PRIGOVORI

Podnositelji zahtjeva su tvrdili da su policajci upotrijebili prekomjernu silu kad su uhitili P.-a i da ga nisu pokušali reanimirati kad je izgubio svijest. Nadalje su tvrdili da vlasti nisu provele djelotvornu istragu o smrti njihovog srodnika i da se prema njemu nečovječno postupalo. Prigovorili su i da je postupak pred Saveznim sudom bio nepošten. Pozvali su se na članke 2., 3. i 6. stavak 1. (pravo na pošteno suđenje).

ODLUKA SUDA

Članak 2.

Upotreba sile od strane policije

U svjetlu informacija dostupnih Sudu, čini se da policajci koji su vršili uhićenje nisu koristili takvu silu da bi izravno uzrokovali P.-ovu smrt. Međutim, Sud je smatrao da ukoliko se on onesvijestio upravo kad su ga pokušavali svladati, nije trebalo od početka isključiti da je upotrijebljena sila, iako sama po sebi nije bila fatalna, ipak dovela do smrti P.-a zbog stanja slabosti u kojem se nalazio.

Čak i pretpostavivši da je borba između P.-a i policajaca i susjeda koji im je pritekao u pomoć imala štetan učinak na zdravstveno stanje P.-a, policajci su isto tako trebali razumno moći shvatiti da je on bio u stanju ranjivosti koje je tražilo visoki stupanj opreza pri korištenju „normalnih“ tehnika uhićenja. Međutim, iako je zapanjujuće da dotični policajci nisu bili ispitani o tome, iz sudsko-medicinskog izvješća koje je izradilo Sveučilište u Zurichu bilo je jasno da policija nije mogla biti svjesna da je ranjivost P.-a bila takva da je i najmanji udarac u njegovo tijelo mogao dovesti do fatalnih komplikacija.

Kad je to tako, Sud je smatrao da se ne može zaključiti da je P.-ovu smrt uzrokovala upotreba sile od strane policije. Stoga je presudio da nije bilo povrede članka 2. u tom pogledu.

Propust policajaca – nisu reanimirali P.-a

Primjećujući da je policija odmah zvala hitnu pomoć i da je stavila P.-a u bočni sigurnosni položaj, Sud dvoji da se u takvoj situaciji moglo od policajaca razumno očekivati da poduzmu daljnje korake.

Uz to, Sud je prihvatio nalaze sudsko-medicinskog izvješća koje je naložio Savezni sud prema kojima reanimacija, koja je složena tehnika za osobe koje nisu specijalisti i koja ima vrlo nisku stopu uspjeha, najvjerojatnije ne bi spriječila P.ovu smrt.

Kad je to tako, Sud je utvrdio da policajci nisu propustili izvršiti svoju obvezu zaštititi P.ov život. Stoga je presudio da nije došlo do povrede članka 2. u tom pogledu.

Istraga okolnosti P.ove smrti

Sud je u prvom redu primijetio da su policajci koji su uhitili P.-a provodili početnu fazu istrage. Oni su ispitali svjedoke, ali oni sami nikada nisu bili ispitani. Za takvu bi se praksu teško moglo reći da je sukladna sa zahtjevom hijerarhijske, institucionalne i praktične neovisnosti policajaca nadležnih za istragu koju traži članak 2. Konvencije.

Uz to, Sud je primijetio da su švicarske vlasti prekinule postupak samo zato što bi razina otrovanosti P.-a u svakom slučaju dovela do njegove smrti, a da vještake nisu pitali je li sila koju je upotrijebila policija, čak ako sama i nije bila smrtonosna, ipak uzrokovala ili barem pospješila njegovu smrt. Uzevši u obzir činjenicu da je P. izgubio svijest upravo u trenutku kad su policajci upotrijebili silu da ga obuzdaju, istraga je trebala uključiti to pitanje. Budući da dva policajca nisu nikada bila pozvana na ispitivanje, točna metoda koja je korištena da se svlada P., uključujući detalje kao što je pitanje je li i u kojoj mjeri on bio pritisnut na pod ili jesu li mu stavljene lisice, na kraju je ostala neotkrivena.

Štoviše, vlasti kantona Ticino koje su vršile kazneni progon trebale su se zapitati jesu li ili nisu dva policajca mogla biti svjesna P.-ove ranjivosti.

Kad je to tako, Sud je smatrao da Švicarska nije ispunila svoju obvezu provesti djelotvornu istragu P.-ove smrti. Stoga je zaključio da je došlo do povrede članka 2. u tom pogledu.

Članak 3.

Sud je smatrao da bi bilo čisto nagađanje reći da je postupanje prema P.-u tijekom njegovog uhićenja bilo suprotno članku 3. Stoga je zaključio da nije bilo povrede članka 3. u njegovom materijalnom vidu, a da se nije pojavilo nikakvo odvojeno pitanje glede postupovnog vida te odredbe.

Članak 6.

Sud je primijetio da su činjenice koje čine osnovu za tvrdnju na temelju članka 6. bile iste kao i one koje se odnose na postupovni vid članka 2. Smatrao je da nije potrebno ispitati prigovor odvojeno o osnovanosti na temelju članka 6.

Na temelju članka 41. (pravična naknada) Sud je podnositeljima zahtjeva dosudio 12.000 EUR na ime nematerijalne štete i 9.500 EUR na ime troškova i izdataka.